

Натисніть тут, щоб

КУПИТИ КНИГУ НА САЙТІ

або

замовляйте по телефону:

(0352) 28-74-89, 51-11-41

(067) 350-18-70

(066) 727-17-62

СЕРІЯ “ГОРИЗОНТИ ФАНТАСТИКИ”

Аркадій і Борис Стругацькі

ПОНЕДІЛОК ПОЧИНАЄТЬСЯ В СУБОТУ

*Казка для наукових співробітників
молодшого віку*

ТЕРНОПІЛЬ
БОГДАН

УДК 82/89
ББК 84.7 Рос
С83

Серію “Горизонти фантастики”
засновано 2011 року

Переклад з російської *Анатолія Сагана*
За загальною редакцією *Бориса Щавурського*

Стругацькі А. і Б.

С83 Понеділок починається в суботу. Казка для наукових співробітників молодшого віку: Повість/Пер. з рос. А. Сагана; за заг. ред. Б. Щавурського. — Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. — 312 с.— (Серія “Горизонти фантастики”)

ISBN 978-966-10-1397-0

УДК 82/89
ББК 84.7 Рос

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина даного видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора перекладу чи видавця.*

ISBN 978-966-10-2118-0 (серія)
ISBN 978-966-10-1397-0

© Навчальна книга – Богдан,
майнові права, 2011

Але що найдивніше, що найнезрозуміліше, це те, як автори можуть брати такі сюжети, зізнаюся, це вже зовсім незбагненно, це справді... ні, ні, зовсім не розумію.

М. В. Гоголь

Історія перша

МЕТУШНЯ НАВКОЛО ДИВАНА

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Учитель: Діти, запишіть речення: “Риба сиділа на дереві”.

Учень: А хіба риби сидять на деревах?

Учитель: Ну... Це була божевільна риба.

Шкільний анекдот

Я наближався до місця призначення. Навколо мене, тулячись до самої дороги, зеленів ліс, інколи поступаючись місцем галявинам, що поросли жовтою осокою. Сонце заходило вже котру годину, все ніяк не могло зайти і висіло низько над горизонтом. Машина котилася вузькою дорогою, посипаною хрустким гравієм. Велике каміння я пускав під колесо, і щоразу

в багажнику брязкали й торохкотіли порожні каністри.

Праворуч із лісу вийшли двоє, ступили на узбіччя і зупинилися, дивлячись у мій бік. Один із них підняв руку. Я скинув газ, аби роздивитися їх. Це були, як мені здалося, мисливці, молоді люди, можливо, трохи старші за мене. Їхні обличчя сподобалися мені, і я зупинився. Той, хто піднімав руку, засунув у машину смагляве горбоносе обличчя і запитав, посміхаючись:

— Ви нас не підкинете до Соловця?

Другий, з рудою бородою і без вусів, теж усміхався, визираючи через його плече. Безперечно, це були приємні люди.

— Гарзд, сідайте, — сказав я. — Один уперед, другий назад, бо в мене там баракло на задньому сидінні.

— Благодійнику! — втішився горбоносий, зняв з плеча рушницю і сів поряд зі мною.

Бородань, нерішуче зазираючи у задні дверцята, сказав:

— А можна я тут трішечки того?..

Я перегнувся через спинку і допоміг йому розчистити місце, зайняте спальним мішком і згорнутим наметом. Він делікатно всівся, поставивши рушницю поміж колін.

— Дверцята прикрийте щільніше, — сказав я.

Все йшло, як звичайно. Машина рушила. Горбоносий повернувся назад і жваво заговорив про те, що значно приємніше їхати легковиком, ніж іти пішки. Бородань невиразно погоджувався і все гримав та й гримав дверцятами. “Плащ підбе-

ків, мокриць, ящірок та іншу тиху звірину. Я сів навпочіпки поряд із джином і почав дивитися.

Вітько завмер у класичній позі для матеріального заклинання (позиція “мартіхор”), над столом піднялася рожева пара, вгору-вниз застрибали тіні, схожі на кажанів, щез “мерседес”, щез папір, і раптом уся поверхня стола вкрилась посудинами з прозорими розчинами. Вітько, не дивлячись, поклав умклайдет на стілець, схопив одну з ємкостей і почав її уважно розглядати. Було зрозуміло, що тепер він звідси нікуди і ніколи не піде. Він швидко прибрав із дивана ванну, рвучко підскочив до стелажів і поволік до стола громіздкий мідний аквавітометр. Я влаштувався зручніше і протер джинові віконечко для огляду, але несподівано з коридору долинули голоси, тупотіння ніг і гупання дверей. Я схопився і кинувся геть з лабораторії.

Відчуття нічної порожнечі та темного спокою величезної будівлі щезло безслідно. В коридорі горіли яскраві лампи. Хтось прожогом мчав сходами, хтось кричав: “Валько! Напруга впала! Збігай в акумуляторну!”, хтось витрушував на маршових сходах шубу, і мокрий сніг розлітався навсібіч. Назустріч мені із замисленим обличчям швидко йшов вишукано зігнутий Жіан Жіакомо, за ним з його величезним портфелем під пахвою і з його тростиною в зубах дріботів гном. Ми розкланялися. Від великого престижиджитатора пахло добрим вином і французькими пахощами. Зупинити його я не наважився, і він пройшов крізь замкнуті двері до свого кабінету. Гном про-

пхав йому вслід портфель і тростину, а сам пірнув у батарею парового опалення.

— Якого чорта? — вигукнув я і побіг на сходи.

Інститут був напхом напханий співробітниками. Здавалось, їх було навіть більше, ніж буднього дня. В кабінетах і лабораторіях щосили горіли вогні, двері були розчинені навстіж. В інституті стояв звичайний діловий гул: трищання розрядів, монотонні голоси, що диктували цифри та промовляли заклинання, дрібчастий стукіт “мерседесів” і “рейнметалів”. І над усім цим розкотистий і переможний рик Федора Симеоновича: “Це добре, це здо-о-орово! Ви молодця, голубчику! Але який дурень вимкнув г-генератор?» Мене садонули у спину чимось твердим, і я схопився за перила. Я розлютився. Це були Володя Почкін та Едик Амперян, вони тягли на свій поверх координатно-вимірювальну машину вагою на півтонни.

— А, Сашко, — привітно сказав Едик. — Здрастуй, Сашко.

— Сашко, відійти убік! — крикнув Володя Почкін, задкуючи. — Занось, занось!..

Я схопив його за комір:

— Ти чому в інституті? Ти як сюди потрапив?

— Через двері, через двері, пусти... — сказав Володя. — Едько, ще правіше! Ти бачиш, що не проходить?

Я відпустив його і кинувся у вестибюль. Я був охоплений адміністративним обуренням. “Я вам покажу, — бурмотів я, стрибаючи через чотири

шелестіння дерев, марення віщуна тощо. Оракулом називалося також і місце, де відбувалося віщування. “Соловецький Оракул” — це невеличка темна кімната, де вже багато років планують встановити потужну електронно-обчислювальну машину для незначних віщувальних.

Перевертень — людина, яка здатна перетворюватися на деяких тварин: на вовка (вервольф), на лисицю (кіцуне) тощо. У забобонних людей викликає жах, невідомо чому. В.П. Корнєєв, наприклад, коли в нього розболівся зуб мудрості, перетворився на півня, і йому відразу полегшало.

Піфія — жриця-віщунка у Давній Греції. Віщувала, надихавшись отруйних випарів. У нас в інституті піфії не практикують. Дуже багато палять і займаються загальною теорією передбачень.

Раманітек — за сучасними уявленнями, попередник пітекантропа на еволюційній сходинці.

Сегюр Рішар — герой фантастичної повісті “Загадка Рішара Сегюра”, він винайшов спосіб об’ємної фотографії.

Таксидерміст — чучельник, набивач опудал. Я порекомендував авторам це рідкісне слово, тому що К.Х. Хунта страшенно сердиться, коли його називають просто чучельником.

Терція — одна шістдесятя частина секунди.

Триба — тут: плем’я. Абсолютно не розумію, навіщо видавцям Книги Доль знадобилось називати плем’я раманітеків трибою.

“Упанішади” — давньоіндійські коментарі до чотирьох священних книг.

Упир — мрець-кровосос із народних казок. Не буває. Насправді упирі (вовкулаки, вампири) — це маги, що стали з тих чи інших причин на шлях абстрактного зла. Споконвічний засіб проти них — осиковий кілок і кулі, відлиті з самородного срібла. В тексті слово “упир” усюди вживається у переносному значенні.

Фантом — примара, привид. За сучасними уявленнями — згусток некробіотичної інформації. Фантоми спричиняють забобонний жах, хоча зовсім нешкідливі. В інституті їх використовують для уточнення історичної правди, хоча юридично вони не можуть вважатися очевидцями подій.

О. Привалов

Ця книга надрукована на спеціальному книжковому папері,
який має властивість зменшувати контрастність сприйняття тексту
і призначений для друкування дитячих видань.

Літературно-художнє видання

Серію “Горизонти фантастики”
засновано 2011 року

СТРУГАЦЬКІ
Аркадій і Борис

**ПОНЕДІЛОК ПОЧИНАЄТЬСЯ
В СУБОТУ**

Повість

Переклад *Анатолія Сагана*
За загальною редакцією *Бориса Шавурського*

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактори *Ганна Осадко, Тетяна Риженко*
Обкладинка *Максима Долинного, Володимира Басалиги*
Комп'ютерна верстка *Ірини Демків*

Підписано до друку 10.05.2011. Формат 84x100/32.
Папір офсетний. Гарнітура Galleon. Умовн. друк. арк. 14,34.
Умовн. фарбо-відб. 14,34.

Видавництво “Навчальна книга – Богдан”
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК N°370 від 21.03.2001 р.

Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м.Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-06-07; 52-05-48; 52-19-66
publishing@budny.te.ua, office@bohdan-books.com
www.bohdan-books.com

ISBN 9789661013970

9 789661 013970